

Poslovilni govori za Janeza Zupeta

Škof msgr. Metod Pirih

Vipava, 30. 3. 2016

V teh štirih letih, odkar sem v Vipavi, sva z g. Janezom velikokrat somaševala in bila skupaj pri tem daritvenem oltarju. Tudi danes smo po svojem krščanskem prepričanju in veri skupaj. Mi tukaj, on pa na drugi strani ob vstalem in poveličanem Kristusu.

Ob tej težki izgubi izražam globoko sožalje bratu Krištofu, sestrama Ani in Mariji ter vsem sorodnikom.

Prof. msgr. Janez Zupet je bil doma iz Horjula. Luč sveta je zagledal pred 71 leti in pol. Človeško in duhovno je zorel skupaj s svojimi vrstniki, sošolci in mnogimi prijatelji. Znanje si je nabiral največ v Ljubljani, kjer je bil 29. junija 1971 posvečen v duhovnika.

Leta 1972 je prišel k nam v Vipavo in tu je ostal do konca kot profesor na naši škofijski gimnaziji in kot duhovni pomočnik v župniji Vipava.

Prof. Zupet je bil po svoji stroki teolog, obenem pa slavist in prof. angleščine, bil je izvrsten prevajalec, lektor, kulturnik, vzgojitelj in profesor. Živel je za svoje dijake, sodelavce in vipavske župljane. Vsi so lahko pri njem našli srčno toplino, strokovno jasnost, zanesljivost, doslednost, dobrohotnost, globino in človeško širino.

Prof. Zupet je pripravljaj tudi novo izdajo Rimskega misala v slovenščino, na katerega čakamo. Papež Janez Pavel II. ga je odlikoval z nazivom monsinjor, za prevajanje je dobil Sovretovo nagrado, bil je častni senator Teološke fakultete in častni občan Vipave.

Rodovitnost njegovega poslanstva je prihajala iz njegove osebnosti, iz njegovega duhovništva, iz njegovega krščanskega prepričanja, iz njegove vere, upanja in ljubezni ter iz njegovega

urejenega duhovnega življenja. Ne le sorodniki, še drugi se bodo obračali nanj tudi sedaj, ko je odšel k Očetu.

V evangeliju smo poslušali stavek: Blagor čistim v srcu, zakaj ti bodo Boga gledali. Greh nas zaslepljuje, očiščenje pa omogoči našemu srcu, da vidi, človeku daje duhovno videnje in čutenje. Očiščenje srca je pogosto opisano z negativnega vidika kot nedovzetnost za slabe misli. Pozitiven vidik očiščenja pa pomeni napolniti se z ljubeznijo. Srce, ki ljubi, postane čisto in s tem vir novih in novih misli.

Tudi knjige, ki jih je prevedel pokojni profesor Zupet, so ljudje sprejeli, ker so sprejeli njega samega. Njega pa so sprejeli, ker so ob srečanju z njegovim čistim in radostnim srcem okušali ljubezen Svetega Duha. On ni le poučeval in vzgajal, navduševal za delovne navade, red in odgovornost, ampak je predvsem tkal odnose, in to ne s pravili, temveč v popolni svobodi, tako da ljudje dobre volje niso mogli zavriniti njegovega lepega srca in prijaznega nasmeha, ki sta jim bila ponujena na dlani.

G. Zupet je bil vedno notranje svoboden. Ko so ga hvalili, se ni prevzel in tega ni izkoriščal za svoj lastni uspeh. G. Zupeta se sodelavci, učenci in verniki niso bali in ni jih bilo strah, da jim bo ukradel svobodo. Veselili so se ga, ker so bili z njim obdarovani.

Lahko si mislimo, da ga je Bog, ki ga je v življenju ljubeče spremljal, že vzel k sebi. Kljub temu molimo, da bi obilje Božje milosti dopolnilo vse njegove človeške pomanjkljivosti. Obenem se Bogu zahvalimo za vse, kar mu je podaril v njegovem življenju, za vse, kar je po njem dobrega dal naši škofijski gimnaziji, dijaškemu domu in semenišču, župniji Vipava, Cerкви na Slovenskem in našemu narodu. Zahvalimo se Gospodu, da nam je v njem podaril ne le modrega profesorja, ampak tudi svetel zgled. Naj nas spomin nanj navdihuje, da so ljudje čistega srca blagoslovljeni, ker bodo gledali Boga, in da srce, ki ljubi, postane vedno bolj čisto in s tem vir novega spoznanja.

Psalm 26 pravi: »Upaj v Gospoda, bodi močan, tvoje srce naj se opogumi, upaj v Gospoda.« S tem povabilom nadaljujmo evharistično daritev za pok. profesorja Janeza z upanjem na vstajenje. Zaupajmo Marijinim rokam tega našega dragega brata in prijatelja. Naj počiva v Bogu in se veseli v Božjem miru.

Maturantje latinisti Škofijske gimnazije Vipava

Vipava, 30. 3. 2016

Dilecte professor!

Že od rane mladosti so Vas zanimali jeziki in to znanje ste skrbno širili med nas. Poznali smo Vas kot enega najbolj modrih in najbolj učenih, vendar ste kljub temu ohranili skromnost. Nikoli ne bomo pozabili Vašega odziva, ko smo Vas vprašali, koliko jezikov znate, Vi pa ste se le nasmehnili in tako smo vedeli, da jih ni malo. Pri urah latinščine niste nikoli povzdignili glasu, a vseeno sta bili v razredu zbranost in tišina. Niste nas grajali, ampak ste nas vedno usmerjali in spodbujali. Za to smo Vam hvaležni.

Hvala, ker ste bili naš zgled.

Requiescas in pace, Magister carissime!

Anton Štrukelj

Pridiga pri sv. maši v Horjulu, 30. 3. 2016

Dragi sobratje duhovniki, spoštovani sorodniki: brat Franc Krištof in sestri Ana in Marija z družinama, dragi prijatelji našega cenjenega prof. Janeza Zupeta, dragi bratje in sestre!

»Bil je človek, ki ga je Bog poslal. Ime mu je bilo Janez. Prišel je kot priča, da bi pričeval o luči« (Jn 1,6–7). Evangelist Janez tako predstavi Jezusovega predhodnika Janeza Krstnika. Mi pa v teh besedah lahko prepoznamo našega Janeza Zupeta, duhovnika, profesorja, prevajalca.

Janez Zupet je bil rojen 16. oktobra 1944 v Ljubljani, kjer je bil njegov oče Alojz na Ježici občinski tajnik in organist. Po koncu vojne se je družina morala v treh dneh izseliti. Zatekli so se v materin rojstni kraj Horjul, kjer je oče prevzel službo organista in cerkovnika in jo vestno opravljal do svoje smrti leta 1986. Pogreb je vodil ljubljanski pomožni škof Jožef Kvas.

V Horjulu je Janez končal pet razredov osnovne šole, nato je odšel na klasično gimnazijo v Ljubljano. Po maturi 1963 je tri leta

študiral anglistiko in indoevropsko primerjalno jezikoslovje na filozofski fakulteti. Svoji materi je tik pred smrtjo, leta 1966, povedal, da se je odločil za bogoslovje. V duhovnika je bil posvečen leta 1971 v Ljubljani in pel novo mašo v Horjulu. Naslednje leto je absolviral tudi na filozofski fakulteti in nadškof Pogačnik ga je poslal v Malo semenišče v Vipavo, kjer je bil prvo leto prefekt, nato pa je na Srednji verski šoli prevzel poučevanje angleščine in francoščine, po potrebi tudi nemščine in latinščine. Po ustanovitvi Škofijske gimnazije Vipava leta 1991 je na šoli prevzel poučevanje latinščine, pri čemer je vztrajal 25 let – do danes. Od leta 1975 je bil tudi duhovni pomočnik v Vipavi. Vsako nedeljsko in prazniško pridigo si je napisal in shranil. Ob svoji 60-letnici je izbor pridig objavil v knjigi z naslovom »Pot, resnica in življenje« (Družina, Ljubljana 2004). Knjiga je bila hitro razprodana. Slišim, da že pripravljajo ponatis. Številni duhovniki hvaležno uporabljamo njegove misli za pridigo.

Naj nam ob današnjem evangeljskem poročilu o emavških učencih spregovori kar gospod Janez sam! »*Kristjani smo na tem svetu samo popotniki*: življenje na zemlji je samo pot – naš cilj pa je onstran. Vse naše življenje je zato potovanje – v upanju in veri, da bomo nekega dne prispeli na cilj.

Prva stvar, ki jo moramo imeti živo pred očmi, je to, da *na tem potovanju nismo sami*. Kleopa se ni sam napotil v Emavs, ampak je bil z njim tudi njegov prijatelj, sovaščan. Pot v dvoje, pot v družbi je veliko lažja in hitreje mine. Ljudje smo in moramo biti na našem potovanju drug drugemu v oporo, v pomoč, v spodbudo in tolažbo.

Vendar ta človeška družba in pomoč še ni dovolj. Zato nam Bog sam prihaja naproti in nas spremlja na tej poti. Pridružuje se nam kakor učencema iz Emavs, nas bodri v naših dvomih in preizkušnjah in vliva vedno novega poguma, da nadaljujemo pot. Kajti nenehno smo v nevarnosti, da bi nas premamilo in zadovoljilo tukajšnje udobje in bi mislili, da je naše potovanje že končano. To bi bilo znamenje usodne življenjske slepote. Vseživljenjsko potovanje nas kristjanov ni usmerjeno k zahajajočemu soncu današnjega dne, ampak k sončnemu vzhodu neminljivega jutrišnjega dne.

Bog sam, ki nas spremlja na naši poti, *spreminja naše zemeljsko potovanje v romanje* – v posvečeno pot, ki je dvakrat sveta: ker jo posvečuje Božja navzočnost in ker vodi k Bogu. Zato je kristjanovo življenjsko romanje k Očetu pot, in tudi če postane tako težka in strma, da zasluži ime križev pot, zanesljivo pripelje do vstajenja in z njim do neminljive sreče.

Pomenljivo je, da sta *Jezusa prepoznala po lomljenju kruha*, v evharistiji torej. Evharistija nam odkriva pravi Božji obraz. To je obličje ljubezni, ki gre do konca; ljubezni, ki nas spremlja vse življenje. Evharistični Bog je naša duhovna hrana, luč in moč, in hkrati zvest spremljevalec na naši poti.

V Evharistiji pa ne prepoznamo samo pravega Božjega obraza, ampak tudi sami sebe, svoj pravi obraz. Ljudje si nismo in si ne smemo biti tekmeči ali celo nasprotniki in sovražniki, ampak smo ena Božja družina. Po milosti krsta smo povzdignjeni k dostojanstvu Božjih otrok, Božjih ljubljencev, in poklicani k veselju večnega življenja. K evharistični daritvi se zbiramo zato, da si nedeljo za nedeljo in dan za dnem nabiramo moči za svoje romanje k Očetu.

Emavška učenca sta povsem neznanega človeka povabila, da delita z njim svoj kruh in mu ponudita streho nad glavo. Skrbelo ju je za tujca na poti, ker se je bližala noč. Prav to dejanje pozornosti in gostoljubja je njuno srce razpoložilo, da sta ga prepoznala. Tako moramo tudi mi lomiti kruh z drugimi, deliti z njimi veselje in žalost, videti njihove stiske in težave, želje in pričakovanja. Če bomo zmožni v sočloveku prepoznati svojega brata, bomo tudi sposobni v Evharistiji prepoznati svojega Boga« (J. Zupet, *Pot, resnica in življenje*, 68s).

Dragi bratje in sestre. To je samo drobec iz Zupetove duhovne zakladnice. Janez mi je nekoč rekel: »Jaz sem filozof.« Pomislimo: filozof – prijatelj ali ljubitelj modrosti. Zares, Janez je bil *ljubitelj modrosti, slovenskega jezika in slovenskih planin!* Duhovnik Janez je bil človek blagrov: »Blagor čistim v srcu, ker bodo Boga gledali.« Bil je dober, plemenit, razumevajoč. Znal je poslušati in opogumiti človeka. Bil je velikodušen in darežljiv. Ravnal se je po Gospodovem

priporočilu: »Naj ne ve tvoja levica, kaj dela desnica. In tvoj Oče, ki vidi na skrivnem, ti bo povrnil.«

Prof. Janez Zupet je bil blag človek, goreč duhovnik in *nadpovprečno, genialno nadarjen učenjak*. S svojimi talenti je pomembno sodeloval pri slovenjenju vseh treh novejših izdaj Svetega pisma. Prevedel je Kumranske rokopise. Mojstrsko je prevedel dela avtorjev, med katerimi prevladujejo »nesmrtni« misleci in svetniki: Blaise Pascal, Martin Buber, Thomas Merton, Søren Kierkegaard, Josef Pieper, Tomaž Kempčan, Étienne Gilson, kard. Henri de Lubac, kard. Hans Urs von Balthasar, papež Benedikt XVI., papež Frančišek, bl. John Henry Newman, bl. Charles de Foucauld, sv. Janez Marija Vianney, sv. Janez Pavel II., sv. Terezija Jezusova, sv. Terezija Deteta Jezusa in sv. Edith Stein.

Janez Zupet je bil član uredništva (in od leta 2008 tudi lektor) mednarodne katoliške revije *Communio*, ki je začela izhajati leta 1991 kot prvo mednarodno glasilo v samostojni Sloveniji! V tej reviji je objavil svoj zadnji članek »Teološki biseri«. Bil je član Društva slovenskih književnih prevajalcev, s prevodi in lektoriranjem je sodeloval pri založbi Družina, Ognjišče in drugod. Pri Celjski Mohorjevi je bil urednik zbirke Religiozna misel, v kateri je izšlo 31 zvezkov.

Za svoj obsežni prevajalski opus iz klasičnih in živih jezikov je prejel ugledna priznanja: Sovretovo nagrado za prevod Pascalovih Misli. Papež sv. Janez Pavel II. mu je prav na njegov rojstni dan leta 2000 podelil naziv *monsinjor*, občina Vipava pa ga je 21. junija 2013 imenovala za častnega občana. Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani mu je 11. februarja 2016 za njegov življenjski opus podelila svoje najvišje priznanje častni senator. Na listini je zapisano, da msgr. prof. Janez Zupet prejema to imenovanje »za izjemno razgledanost v klasični filologiji, poznavanje in poučevanje tujih jezikov, prevajanje Svetega pisma iz izvirnih jezikov, prenovljeni prevod Rimskega misala iz latinskega izvirnika, odlično prevajanje trajno veljavnih filozofskih in teoloških del, zgledno pedagoško in dušnopastirsko delovanje, nesebično lektorsko in uredniško delo«.

Janez Zupet, človek širokega srca in žlahtnega duha, je malo govoril, a veliko povedal s svojim nasmehom. Ob svoji 70-letnici je

rekel, da je svoje življenje »posvetil Besedi – Besedi z veliko začelnico. Zato je njegovo temeljno prizadevanje v tem, da bi človeku odpiral in omogočal dostop do Kristusa – z živo, govorno in pisano besedo. Rdeča nit njegovega pastoralnega, pedagoškega in kulturnega dela je ljubezen do naše materinščine. Čim več jezikov znaš, tem bolj vidiš, da je slovenščina enkratna in nezamenljiva.« Ob drugi priložnosti je rekel, da »materni jezik zveni kakor žuboreč potoček, kakor pritrkavanje velikonočnih zvonov«. Kot primer nezamenljivih besed je navedel dvoje: »Poštenje, poštenjak. Milina, milost.« Da, poštenje in milina – to je Janezova vrlina!

O knjigi Tomaža Kempčana, Hoja za Kristusom, že od nekdaj govorijo, da je oblikovala več svetnikov kakor je črk v njej. Kako močno je delovala na Janeza Zupeta, ki jo je skrbno poslovenil iz latinskega izvirnika! In končno: prenovljeni slovenski prevod Rimskega misala iz uradne latinske izdaje. Še ena simfonija, dokončana, a še ne natisnjena simfonija vere. Ko bo ta mašna knjiga izšla, bodo dan za dnem, leto za letom, desetletja in stoletja vsi slovenski duhovniki obhajali najsvetejšo daritev, skrivnost vere, po tem prenovljenem prevodu. Tako bo duhovnik Janez Zupet dejansko navzoč pri vsaki mašni daritvi. Ali je še kaj večjega na tem in na onem svetu?

Spoštovani! »Bil je človek, ki ga je Bog poslal. Ime mu je bilo Janez. Prišel je kot priča, da bi pričeval o luči.« Da, vse življenje in delo duhovnika Janeza Zupeta je bilo kakor kazalec Janeza Krstnika, ki kaže na Večjega, na Jagnje Božje, na križanega in vstalega Gospoda. Kot pričevalec za Boga je msgr. prof. Janez Zupet povedal o sebi: »Priboril sem se do trdne svobode srca. V tej svobodi je vse: ljubezen, čistost, svetost, resnica, odgovornost in sreča. Živim v svetlobi, izpolnjeno. Počutim se kot preprost evangeljski služabnik, ki je naredil, kar je bil dolžan narediti.«

Dragi Janez, moj najboljši prijatelj! Na veliko noč opoldne sva skupaj molila »Raduj se, Kraljica nebeška« in Gospodovo molitev očenaš. Podelil sem Ti maziljenje in se Ti zahvalil za vse. Zdaj Te prosim, da mene in nas vse podpiraš iz nebes. Bog Ti povrni! Počivaj v miru!

Škof dr. Jurij Bizjak

Pridiga pri pogrebni maši v Horjulu, 31. 3. 2016

Dragi brat škof Franc, dragi bratje mašniki in bogoslovci, redovniki in redovnice, bratje in sestre verniki! Vam vsem, zlasti pa vam, dragi sorodniki in prijatelji ter znanci našega pokojnega brata msgr. Janeza Zupeta, izražam ob njegovem odhodu v večno domovino iskreno sočutje in globoko sožalje. Gospod naj mu obilno poplača za vse dobro, kar je naredil tako za koprsko škofijo kakor tudi za ljubljansko nadškofijo, za vso našo cerkveno pokrajino in za vesoljno Cerkev, vam, dragi sorodniki, pa naj Gospod njegovo ljubezen in bližino nadomesti s svojo bližino in ljubeznijo. Naj se spočije od svojega truda in naj gredo z njim vsa njegova dobra dela!

Prof. Janez Zupet je bil rojen 16. oktobra 1944 v Ljubljani. Po osnovni šoli se je na pobudo župnika Nastrana vpisal na klasično gimnazijo v Ljubljani, po maturi leta 1963 pa najprej na filozofsko, potem na teološko fakulteto. Duhovniško posvečenje je prejel 29. junija 1971 v Ljubljani. Duhovniško službo je dve leti opravljal v župniji Mavčiče, nato pa je odšel v Vipavo, kjer je bil najprej prefekt v Malem semenišču, nato pa profesor več jezikov v Srednji verski šoli in v Škofijski gimnaziji v Vipavi ter duhovni pomočnik v župniji Vipava. Tu je živel in ustvarjal vse do današnjih dni.

Sredi letošnjega postnega časa pa se je kakor naš Gospod, ki se je pred velikonočnim praznikom podal v prestolnico Jeruzalem, tudi gospod Janez napotil najprej v Šempeter, od tam pa v prestolnico Ljubljano in tam, tretji dan po Gospodovem vstajenju, tudi sam dihnil zadnje besede »dopolnjeno je« in izdihnil ter odšel k Očetu. Kakor je tiho in blago živel in ustvarjal, tako se je tiho in blago poslovil in odšel. Et erit in pace memoria eius: In v miru bo njegov spomin!

Profesor Zupet je bil velik prevajalec in lektor, publicist in pedagog. S prevajanjem in lektoriranjem je sodeloval pri treh izdajah Svetega pisma: pri Jubilejni (1984) in Standardni (1996) in Jeruzalemski izdaji (2010). Prevedel je Kumranske rokopise. V njegovi lepi slovenščini se berejo teološki in filozofski spisi: Pascal, Buber, Merton, Kierkegaard, Pieper, Kempčan, Gilson, de Lubac,

von Balthasar, papež Benedikt XVI., papež Frančišek, Newman, de Foucauld, sv. Janez Vianney, sv. Janez Pavel II., sv. Terezija, sv. Terezija DJ in sv. Edith Stein. Iz latinščine je prevedel Rimski misal.

Bil je član Društva slovenskih književnih prevajalcev, uredništva mednarodne katoliške revije *Communio* (od ustanovitve leta 1991 in lektor od 2008). Pri Celjski Mohorjevi je bil urednik zbirke *Religiozna misel*, v kateri je izšlo 31 zvezkov. Za svoje obsežno prevajalsko delo iz klasičnih in živih jezikov je prejel ugledna priznanja: Sovretovo nagrado za prevod Pascalovih Misli. Papež Janez Pavel II. mu je leta 2000 podelil naziv monsinjor, ŠGV mu je novembra 2011 podelila nagrado ustanovitelja, občina Vipava pa ga je 21. junija 2013 imenovala za častnega občana. Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani mu je 11. februarja 2016 za njegovo življenjsko delo podelila svoje najvišje priznanje: »častni senator«.

Kot duhovnik je bil Janez velik učitelj in pastir in svečenik. Tudi zanj lahko veljajo Mojzesove besede, ki jih navaja apostol Peter: »Preroka vam bo obudil Gospod, vaš Bog, izmed vaših bratov in sester kakor mene; njega poslušajte v vsem, kar koli vam bo rekel« (Apd 3,22). In tudi besede preroka Danijela: »Sveti učitelji Cerkve bodo blesteli kakor sijaj neba in tisti, ki so mnoge poučili v pravičnosti, so kakor zvezde za vso večnost« (Dan 12,3). Pa tudi besede iz odpeva pri večernicah v čast pastirjem: »Pastir ljubi svoje brate in sestre in mnogo moli za ljudstvo.« Vse se ujema in drži!

Gospod Janez je bil blag in miren človek, zelo veselega in živahnega značaja, poln radoživosti in življenjskega žuborenja, hkrati pa zelo uravnovešen in spokojen, z velikim smislom za lepoto in uglašenost, za ustvarjanje vsega lepega in plemenitega. Raje je poslušal kot govoril in poslušal je pozorno in pazljivo, spregovoril pa je vedno zbrano in ubrano, tehtno in premišljeno, z velikim čutom spoštovanja do sogovornika, uglajeno in vljudno ter prijazno.

Štirinajst let sva v hiši ob poti na vipavski grad bivala pod isto streho v sosednjih sobah in skupaj z ostalimi sodelavci gimnazije in doma doživljala psalmistovo izkušnjo: »Glej, kako je dobro in prijetno, če bratje prebivajo skupaj!« (Ps 133,1). V dolini pod Nanosom naju je oba začaral in v svoj svet potegnil profesor blagega

spomina Otmar Črnilogar, s katerim smo skupaj kopali in vrtali po rudnikih Božje besede in vklenjeni v isti jarem lepo dobo vlačili in obračali dolge in globoke brazde prevajalcev in razlagalcev. Koliko prijetnih razprav in pogovorov, koliko pronicljivih misli in uvidov, koliko veselih odkritij in spoznanj!

Kolikokrat smo se razveselili obiska Janezovega brata gospoda Krištofa, ki nam je odkrival svoje svetove in v hišo vsakokrat spustil nekaj svežega vetra. Ob kulturnem prazniku nas je večkrat povabil v Horjul na razstavo, ki jo je pripravil v šoli, in smo se z veseljem sprehajali od umetnine do umetnine ter prisluhnili glasbenim točkam njegovih sorodnikov. Koliko predanosti umetniškemu delu in bližnjemu, koliko plemenitosti in človekoljubja, koliko presežnega in brezmejnega se je pretakalo med nami, brezkončna mavrica barv in sozvočja.

Janezovo srebrnomašno geslo je bilo: »Hvala Bogu za njegov neizrekljivi dar!« (2 Kor 9,15). Ko se danes poslavljamo od našega brata Janeza, jemljemo njegovo geslo za svoje geslo in se Gospodu zahvaljujemo za njegov neizrekljivi dar, ki nam ga je podaril v osebi našega brata Janeza. Veseli smo, da smo ga smeli poznati, z njim živeti in delati. Et erit in pace memoria eius: In naj bo v miru njegov spomin! Amen. Gospod, daj mu večni pokoj ...

Tina Pucihar Balant

Naš stric Janez

Horjul, 31. 3. 2016

Janeza Zupeta večina ljudi pozna kot gospoda, profesorja, monsinjorja ...

Dovolite mi, da vam predstavim še en njegov zelo pomemben naziv. Bil je tudi stric Janez.

Stric, ki je vsem svojim trem nečakom in trem nečakinjam s sv. krstom dal prvi blagoslov. S tem, ko nas je krstil, pa se njegova vloga v našem življenju ni končala.

Janez je bil tisti stric, ki smo ga kot otroci vedno znova prosili, da nas je dvigal do stropa, in takrat se nam je zdel še posebej mogočen in močan. Rad je prišel zraven, ko smo imeli postavljeno pink-ponk mizo, na kateri nas je z neverjetno hitrimi potezami velikokrat premagal – in to z levo roko!

Neizmerno rad je plaval in hodil. Če nas je na počitnicah na Gorenjskem obiskal stric Janez in po večerji razgrnil svojo karto specialko, smo vedeli, da nam naslednji dan kak dvatisočak ne uide. Če si ga vprašal, kako dolga je pot, je imel stric posebno merilo. Vse vrhove je meril s Korenami: »Tale bo pa za dve Koreni in pol.«

Med potjo v hribe nas je presenečal s svojim smislom za vodenje in neverjetno orientacijo, ki nikoli ni zatajila, čeprav ni imel GPS-a. Njegova najbolj pogosta tolažba za utrujene noge je bila: »Za tistim ovinkom se bo že videl vrh.«

Spremljal je naše odraščanje, naše šolanje, naše vzpone in padce. Zanimal se je za naše dosežke in molil za vse nas vsakokrat, ko smo bili v večjih preizkušnjah.

Stric nas je tudi poročal in se veselil vsakega rojstva naših otrok. Njegova roka je tudi njim podarila prvi blagoslov.

Pomagal nam je na neverjetno različne načine. Dobro je znal presoditi, kdaj lahko pomaga in njegova pomoč je prišla na neverjetno *tih in ljubeč* način. *Nikoli* nam ni rekel žal besede, *nikoli* ni obsojal in z njim *nikoli* nismo bili v sporu.

Ob nedeljah je bil dan, ko se je stric vračal v Horjul. Tudi hujša burja ga ni ustavila. Govorili smo mu, da je že toliko časa v Vipavi, da je vzel burjo za svojo.

Ko je prišel, je sedel na svoj stol, na mizi pa ga je poleg ostalih dobrot čakal tudi njegov najljubši – pražen krompir. Vsem besedam, ki ga dobro opišejo, je potrebno dodati še eno. Sladkosned. Strica si po kosilu najbolj razveselil z dobro sladico ali sladoledom z okusom stracciatelle.

Nedeljska kosila s stricem pa so bila tudi čas, ko smo drug o drugem izvedeli, kaj je novega. Ob kuhinjski mizi smo bili deležni marsikatere zgodbe kot na primer tiste, kako je od prijateljev v Vipavi za šestdesetletnico med drugim prejel kupone za 60 kepic

sladoleda. Ali pa nam je povedal, kako se je odrezal pri novoletnem turnirju taroka, ki ga je igral s prijatelji. Opisoval nam je dogodivščine z izleta na morje.

S posebnim veseljem je pripovedoval, kako napredujejo njegova prevajalska ali lektorska dela. Priznamo, tudi mi smo ga velikokrat prosili za pomoč pri lektoriranju ali prevodih naših strokovnih del in vedno je nesebično pomagal.

Delo z mladimi ga je ohranjalo mladostnega. Presenečal me je, kako se je zanimal in se učil uporabljati sodobno tehnologijo.

Z odprtimi usti smo ga poslušali, kadar je razlagal svoja stališča o določenih spremembah in novostih, ki jih je goreče zagovarjal. Tako kot na primer pisanje besede Božje z veliko začetnico.

Hecali smo ga, da ima v Vipavi čudežno okensko polico, na kateri se vedno znova najdejo dobrote Vipavske doline, ki jih prinesejo dobri ljudje. Najbolj pa je žarel takrat, ko je z nami obujal spomine iz svojih otroških let v Horjulu.

Vse to in še več je bil naš STRIC JANEZ. Sedaj tudi naš AN-GEL VARUH.

Velikokrat se je peljal iz Vipave v Horjul. Včeraj pa se je po tej poti peljal zadnjič.

In zdaj je *doma*.

Martina Krečič
Horjul, 31. 3. 2016

Spoštovani gospod Zupet,

naše opotekajoče se besede ne bodo ničesar vzele Vaši spokojnosti in blaženosti – in ji ničesar dodale. So le obliž, s katerim poskušamo celiti svoje rane in prekriti praznino, ki je zazevala v vipavski župniji, ko je postala bolniška postelja Vaš daritveni oltar, ko so vsakodnevne sprehode proti Zemonu zamenjala romanja od pregleda do pregleda, ko nenadoma pogled skozi okno ni več zaobjel Gradišča z njegovo cerkvijo, ampak se zožil na tri bolniške stene, strop in okno brez razgleda.

Le blesk oči je nakazoval Vašo vdanost ob soočanju in prenašanju nenadejanega križa. Mi pa smo upali, molili, prosili in do konca verjeli ter Boga prepričevali, naj Vas zdravega vrne med nas. Zgodila se je Božja volja, tokrat drugačna od naše. Vam je zdaj vse jasno, čisto, razumljivo – nam pač ne. Ali vsaj ne popolnoma.

V veliko zadoščenje pa nam je, da smo vipavski župljani ubešedili in Vam izrazili svojo neizmerno hvaležnost in spoštovanje v času, ko ste bili (ob svojem okroglem jubileju) še živi in vsaj na videz zdravi. Množica od blizu in daleč, ki se je včeraj ves dan zgrinjala v našo cerkev, da bi se še zadnjič poslovila od Vas, pove vse. In Vaš sinočnji dokončen odhod iz naše župnije ni nikogar pustil ravnodušnega.

Ob tej priložnosti ne morem, ne da bi bila vsaj nekoliko osebna. Dragi gospod Janez, imela sem čast in privilegij, da sem Vas smela spremljati v zadnjem obdobju ter se vživljati v Vaše zorenje za večnost. Ko je telo zavračalo hrano; ko je jezik začel odpovedovati poslušnost in je bila Vaša komunikacija skrčena le še na pomenljiv, žalostno-otožen, a hkrati neizmerno hvaležen pogled in komaj opazen premik dlani v slovo; ko so se vrstile okužbe za okužbo ter je morje cevki, stekleničk, vrečic in aparatov kot svojevrstna kulisa obkrožalo Vaše ležišče, se je pred mojimi – našimi očmi v letošnjem postnem času odvijal svojevrsten pasijon, pasijon gospoda Janeza. Takole sem ga doživljala in strnila v velikonočno voščilo, ki ga nikdar ne boste prebrali:

»Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?«

Tako je Božji Sin izustil,
ko med nebom, zemljo je visel,
zaradi mene sam, nedolžen, tam trpel.

»Sin moj, nisem te zapustil,
le preizkušnjo hudo sem dopustil.
Spremljam tvoj vdani boj,
vedi: vedno sem s teboj!«

Je petek dolg – predolg se zdi,
 bridkostim, dvomom konca ni.
 Upanje zavest vzbuja:
 za hudim pride ALELUJA!

In, gospod Janez, ‚aleluja‘ je prišla! Zapijte jo, pojte jo! Skupaj z množico angelov in svetnikov, predvsem pa tistih dragih, s katerimi ste se ponovno sešli, še posebno z našim pokojnim župnikom in dekanom ter Vašim dragim sodelavcem, sobratom in prijateljem, g. Pivkom. Ne bomo vaju pustili pri miru, ker vemo, da imamo dva zanesljiva priprošnjika, ki – tako kot v času življenja – tudi odslej ne bosta odrekla svoje pomoči Vipavcem.

‚Hvala Bogu za njegov neizrekljivi dar‘ (2 Kor 9,15). Da, hvala mu, ker smo bili vredni biti toliko časa v Vaši družbi!

Vladimir Anžel
Horjul, 31. 3. 2016

Dragi gospod Janez,

ko ste leta 1972 kot mlad duhovnik prišli v Vipavo, si gotovo niste predstavljali, da se bo Vaše delo v Malem semenišču, v Srednji verski šoli in v zadnjem času v Škofijski gimnaziji v Vipavi razpotegnilo v skoraj 44 let razdajanja bogatega znanja mladini. Razdajanja Vaše modrosti.

Sami ste v knjigi svojih nedeljskih nagovorov zapisali: »Če kristjanovo življenje primerjamo tehtnici in na eno stran položimo darove, ki jih prejema, kaj naj postavimo na drugo skodelo, da se bo tehtnica pošteno uravnotežila?«

S svojim delovanjem in služenjem ste svojo življenjsko tehtnico dobro uravnotežili. V naših ustanovah ste skoraj 44 let nesebično mladim in sodelavcem delili svoje bogato poznavanje tujih jezikov, svoj izjemni čut za pravilno rabo našega jezika ter svojo ljubezen do lepe slovenščine. Koliko podanega znanja, koliko prevodov, koliko pregledov najrazličnejših besedil, koliko razgovorov, koli-

ko dogodkov, koliko ur v razredu. Še letošnje šolsko leto do pred dvema mesecema, ko smo vsi mislili, da ste delo samo začasno prekinili.

Za vse Vaše delo na vseh vipavskih ustanovah vam izrekam velik Bog plačaj v imenu vseh nekdanjih gojencev Malega semenišča in Srednje verske šole v Vipavi, v imenu nekdanjih in sedanjih dijakov Škofijske gimnazije ter v imenu vseh, ki smo imeli to možnost in priložnost, da smo delali z Vami.

Vsi, ki smo Vas, g. Janez, poznali, vemo, da v družbi niste veliko govorili. Kadar pa ste spregovorili, je bila to umirjena, tehtna in modra beseda. In prav to smo občudovali pri Vas: umirjenost, skromnost ter modrost.

O modrosti ste v že prej omenjeni knjigi nedeljskih nagovorov z naslovom *Pot, Resnica in Življenje* zapisali: »Božja modrost nas uči, kako moramo v življenju vse stvari postaviti na pravo mesto: bistvene v središče, nepomembne pa na rob.« Pri delu z Vami, g. Janez, sem zmeraj imel občutek, da Vaša modrost in mirnost izvirata prav iz tega, ker ste imeli jasno razčiščeno, kaj je bistveno in kaj obrobno. Čeprav ste delovali zadržano in resno, sem Vas prav zaradi jasnega razločevanja med bistvenim in obrobnim velikokrat videl tudi nasmejati se – prav po otroško, čez vsa usta.

Tudi sedaj si Vas, g. Janez, predstavljam, da ste si v nebesih, tako kot ste živeli, izbrali skromen kotiček, v katerem delate tisto bistveno – z nasmehom čez vsa usta slavite njega, ki je *Pot, Resnica in Življenje*. Nam pa ostaja upanje: upanje vsaj za kanček Vaše modrosti ter upanje, da bomo zmogli za Vami hoditi po *Poti*, ki vodi k *Resnici* in v *Življenje*.

Daniel Fortuna

Horjul, 31. 3. 2016

Spoštovani monsinjor Janez Zupet, hudo nas je prizadela vest, da ste nas zapustili tako hitro.

Zelo smo Vas spoštovali in cenili kot dobrega duhovnika in velikega strokovnjaka ter profesorja na področju prevajanja in poučevanja različnih tujih jezikov.

V imenu Pastoralnega sveta in v imenu vseh horjulskih faranov se Vam najlepše zahvaljujem za vsa dobra dela, ki ste jih opravili v naši župniji v preteklih desetletjih. Vedno smo Vas bili veseli, zato Vas bomo pogrešali še posebej ob raznih praznikih, ko ste našemu župniku priskočili na pomoč.

Spoštovani profesor Janez, ponosni smo, da je prav horjulska dolina dala tako velikega človeka, kot ste Vi. Dobro smo spremljali vaše znanstveno delo na področju prevajanja najzahtevnejših del, kot so Sveto pismo in podobno. S tem ste opravili veliko delo, trajnega pomena za ves slovenski narod.

Prepričani smo, da Vas bo Bog za vsa Vaša neizmerna dela bogato poplačal. Naj Vam bo pri Bogu lepo, nam pa boste za vedno ostali v najlepšem spominu.

Vsem Vašim domačim in sorodnikom pa izrekam v imenu vseh horjulskih faranov najgloblje sožalje.

Želel bi se tudi zahvaliti vipavskim faranom, da ste v tako velikem številu prišli pospremit monsinjorja Janeza na zadnjo pot. Prav tako smo vam hvaležni, da ste ga pred več kot 40 leti lepo sprejeli v svoji župniji, kjer je ves čas z veseljem opravljal duhovno poslanstvo.

Hvala tudi vsem Janezovim kolegom profesorjem, ki ste ga cenili in spodbujali pri njegovem zelo zahtevnem prevajalskem delu.

Hvala Vam, monsinjor prof. Janez Zupet, za vse, kar ste dali naši župniji, vipavski župniji in celi Sloveniji.